

articlesOCC

diari de la pau 2003

Els periodistes i la mort

Antoni Castel

La mort és la gran protagonista de les guerres, i la d'Iraq no ha estat una excepció. En les televisions i en les fotografies de la premsa hem vist el rostre afilat de la mort, d'esquitllada en moltes ocasions i de forma directa en unes quantes, en iraquians, soldats de l'aliança anglosaxona i periodistes. L'hem vist perquè no es pot amagar, i ningú no és tan estúpid com per creure que una guerra és "neta" si la declara George Bush, i que es pot entrar a Bagdad sense causar víctimes. Els qui l'han amagat, com ara una cadena nordamericana, han volgut fer de la guerra un espectacle a la seva mesura ideològica, tan immoral per la manipulació com ho seria l'explotació dels cossos mutilats en algun dels innumerables programes de misèria humana i d'insults a dojo.

Com que la mort no es pot evitar, per la seva omnipresència en els conflictes, cal incorporar-la en les informacions. Però com? El repte del periodista és assolir un equilibri perquè la mort hi sigui, però no sigui un ingredient superficial, posat a propòsit per impactar el lector o servir uns propòsits propagandístics determinats. És a dir: cal que hi sigui en la mesura justa perquè el receptor de la informació sàpiga quines són les conseqüències de les bombes intel·ligents llançades sobre un mercat o dels combats en els carrers de Bàssora, per posar dos exemples. Per saber, en resum, que en les guerres moren persones. I les persones que moren tenen un nom i un cognom, siguin nats a Nassariya, Leicester o Cleveland. Com a persones, tenen dret a ser tractats amb respecte. No es pot mantenir un tacte exquisit amb les víctimes dels atemptats de l'11 de setembre a Nova York i Washington i, l'endemà, difondre imatges d'africans nus, inflats per la calor i morts a ganivetades en una vorera d'una carretera de qualsevol país en guerra del continent. A no ser que es consideri que hi ha ciutadans de primera, que acostumen a ser els occidentals, i de segona, que són la resta.

De vegades, la mort engoleix un periodista. Si moren nens que feien cua en una botiga, nenes que anaven a buscar aigua, dones que carregaven menjar, ancians que dormien i soldats espantats, també poden morir periodistes que cobreixen la informació. De moment no s'han inventat les armes que discriminin, i només matin a l'altre, el qui, en els conflictes, s'acostuma a qualificar d'enemic. Quan la mort arriba a un periodista, cal respectar el dolor de la família, dels amics i dels companys. Una de les millors formes de mostrar reconeixement a un feina que massa cops no es valora fins que desapareix és defugir la representació. Em sembla que una persona que ha estat en una guerra, i ha vist el rostre de la mort en els altres, no voldria que el seu enterrament es convertís en l'única notícia del dia. Ni voldria que, a la seva mort, se li donés més valor que a la dels centenars de persones mortes, i que l'únic delictes que havien comès és viure a l'Iraq o formar part del contingent desplegat en aquell país per dos estadistes amb pretensions neocolonials: Bush i Tony Blair.

---

darrera actualització: 01/11/2003